

מסורת הש"ס

היה מביא פרק שני סוטה

טז.

עין משפט
גר מצוה

אינו לרץ. לרבות בית העולמים: ומש עומאס קנה. ליתכס
בטומאת הגוף לרבות שחינה צמיחה כ"ד אלא כרת לא חלק
הכתוב בין מקדש למשכן שנאמרו בפרשת פרה אדומה שני פקוקים
כי את מקדש ה' עמא (כי) את משכן ה' עמא (במדבר יט): לא כל
שכן. שהשווה מקדש ומשכן לנזקקה
ולנערה מתוקן: א"כ מה ט"ל
בקרקע שלג יביא מסוך קוספו.
למך כלי רכבים להילך אלא
מקרקעיתו יטול ואם אין שם יביא
ויקח שם וא"כ יטולו ונתקיים אשר
יהיה ונתקיים בקרקע מדדקשין לעיל.
ובפסוקי' לא חני הכי לך כריתתא
ואומר אני מדרש שני הוא כפנים
אחרים: פלוגתא דב"ג וז"ה
בשחיטת חולין (דף פח): גבי כסוי
הדס אליבא דב"ה דלמרי אפר קרוי
עפר דכמי (במדבר יט) ולקחו לעמא
מעפר שרפת התטאת וז"ה אומרים
עפר שרפה נקרא עפר כממא לא
אקרי: כהא בקרקע המשכן כסוי.
וקרא יתיבא הוא דהא אמרי מאשר
יהיה דאין לרץ למפרו משס הילך
למעוטי אפר אתא ולמדרש דנעטין
דומיא דקרקע הסשן: עוקבס.
מפמחאת את עקבו מעמדו ויעקרת.
ג"ג מקומות הלכה למשה מסיני כהא
ועוקבת את הפסוק: הפורה אמרה
בעפר. לענין כהן הדס ולא הכשיר
דבר אחר: והלכה ככל דבר. המגדל
דממיס כגון (הבגרי ו) הורניק והסדי
ומתקית ולבניה שמששה(י): הפורה
אמרה ספר. לענין גט כריתות:
והלכה ככל דבר. שכתבו עליו ז"על
עלה של זית על המיר ועל הלוח:
(א) הפורה אמרה ספר. לא יעבור
על ראשו כזמר: והלכה ככל דבר.
דמין (מיר דף גט). מיר שגילה בין
בזוג בין בתער או ספקספס כל שהוא
חיבי. וז"ה אין זו עקירה אלא חוספת
אשר. עקירה היא שמלקין אמו על
קך ואסור להיות את ישראל כחנס
שהרי אמרה תורה (דברים כה) לא
יוסף פן יוסף. ואע"ג דכעלוה קראי
דרשי בשחיטת חולין (דף פח): ובגטין
(דף גא): ובגדי (דף גט): לרי ישמעאל
לא משמע ליה קראי דוכתב לה

הגהות הב"ה

(א) ר"ש ד"ה התורה
אמרה פער ז"ל קדם ד"ה
התורה אמרה ספר:
(ב) ד"ה לרצוני וז"ה
והלכה כהא עוקבת אמרה
ואמ"כ מ"ה הא עוקבת
חוספת:

מוסף רש"י

עוקבת. חוספת. ראובן (ל
ז. י"ט"ט).

חוספות שאנן

הג"ה רש"י ז"ל ידוע
היה לרבות נזב ובגטין
ושילה ובית עולמים משום
דשילה משכן הוא ולא
צריך לרבויה דהא עיקר
הכתוב ביה כתיב ונת
ובגטין אין משקין בתן אלא
השוחט דהא במת יחיד
היא. ולא היה שם ארון
אלא מזה החיטת שיהיה
ולא קרבה בתן מנחת טוה
ולא שום חובת יחיד סתם
לה זמן קדש כדאמרי
בשחיטת קדשים ובגטין
מילה אבל בית עולמים
הוצרך לרבות שלא אמר
משכן ואמר ולא קדש
ל"ה. איני צריך לרבות
במקומו והנה בטומאה
קלה שהיא ליכנס בטומאה
הגוף במקדש שאינה חלה
בין אלא כרת לא חלק
הנזב בין משכן למדש
שני בפרשת פרה אדומה
אשר (ספקוס) את (מקדש)
אשר (ה' טמא. וכו' וכו'
את מקדש ה' טמא לא כ"ש
השחיטת מקדש משכן
לדברקה ולמבית מתוקן
ל"ה. אליבא דב"ש ל"ה
חיבי. לרי אדמרי לא מעיני
אפר שקרי עפר מלוחיתו
גבי כסוי הדס. ואמר ר"ה
דדא קראי אפר שרי דאפר
לא חיי עפר היינו באפר
של אולכין כגון אפר פרה
אבל אפר דעניס מודו
דחיי עפר והפסין בו. ומ"ה
כתב ר"ה הכי משום דק"ל
הא קראי ס"ק (ובגין)
גבי פלוגתא דב"ש וב"ה
הכל מדרש ברך ענין
מכועד יום ובאפר כיה
שהוא מן המזבן פ"י ומתיר
לכסות בו. ומ"ה פ"י דאפר
לא חיי. ומ"ה פ"י דאפר
ביש. י"ל דמירי באפר
של אולכין והכי נמי לענין
טוה מביעיא ליה באפר
של אולכין. ולפי פ"י רש"י
דפ"י התם דהא דקאמר
מדרש לא קאי אלא אקרי
ב"ש. ורי אדמרי אפר
ד"ה פ"י דאפר כיה מליני
ד"ה ואמרי שאין מסכין
בו ולפי פ"י דמירי באפר
של אולכין אישטלתי' בל"ז.
התורה אמרה בעפר לענין כ"ה
צמיחה הגוף וסיד ותרסו ולבניה שכתבשה.

הגהות הב"ה

הג"ה רש"י ז"ל ידוע
היה לרבות נזב ובגטין
ושילה ובית עולמים משום
דשילה משכן הוא ולא
צריך לרבויה דהא עיקר
הכתוב ביה כתיב ונת
ובגטין אין משקין בתן אלא
השוחט דהא במת יחיד
היא. ולא היה שם ארון
אלא מזה החיטת שיהיה
ולא קרבה בתן מנחת טוה
ולא שום חובת יחיד סתם
לה זמן קדש כדאמרי
בשחיטת קדשים ובגטין
מילה אבל בית עולמים
הוצרך לרבות שלא אמר
משכן ואמר ולא קדש
ל"ה. איני צריך לרבות
במקומו והנה בטומאה
קלה שהיא ליכנס בטומאה
הגוף במקדש שאינה חלה
בין אלא כרת לא חלק
הנזב בין משכן למדש
שני בפרשת פרה אדומה
אשר (ספקוס) את (מקדש)
אשר (ה' טמא. וכו' וכו'
את מקדש ה' טמא לא כ"ש
השחיטת מקדש משכן
לדברקה ולמבית מתוקן
ל"ה. אליבא דב"ש ל"ה
חיבי. לרי אדמרי לא מעיני
אפר שקרי עפר מלוחיתו
גבי כסוי הדס. ואמר ר"ה
דדא קראי אפר שרי דאפר
לא חיי עפר היינו באפר
של אולכין כגון אפר פרה
אבל אפר דעניס מודו
דחיי עפר והפסין בו. ומ"ה
כתב ר"ה הכי משום דק"ל
הא קראי ס"ק (ובגין)
גבי פלוגתא דב"ש וב"ה
הכל מדרש ברך ענין
מכועד יום ובאפר כיה
שהוא מן המזבן פ"י ומתיר
לכסות בו. ומ"ה פ"י דאפר
לא חיי. ומ"ה פ"י דאפר
ביש. י"ל דמירי באפר
של אולכין והכי נמי לענין
טוה מביעיא ליה באפר
של אולכין. ולפי פ"י רש"י
דפ"י התם דהא דקאמר
מדרש לא קאי אלא אקרי
ב"ש. ורי אדמרי אפר
ד"ה פ"י דאפר כיה מליני
ד"ה ואמרי שאין מסכין
בו ולפי פ"י דמירי באפר
של אולכין אישטלתי' בל"ז.
התורה אמרה בעפר לענין כ"ה
צמיחה הגוף וסיד ותרסו ולבניה שכתבשה.

לרבות נזב ובגטין וביה עולמים. רש"י גורס להכי
קרקע בית עולמים וזיבס הגירסא שילה נזב ובגטין
משום דנזב ובגטין אין משקין בתן סוטה משום דהוא מנחת יחיד
שאין קדוה לה זמן ומימה שזיבסה משום קדושה זו דילמא קסבר איסי
כן יהודה כרבי יהודה דלמרי כפרק
תמלא לשחיטת קדשים (וחמיס ד' ק"ה).
כל שהלזבו והסידו מקריבין כהאל
מועד שזמנדר מקריבין כהאל מועד
שזנגלג ואין חילוק ביחיד אלא כחמו
שזראש גגו והשמה הוצרך לרבות
נזב ובגטין משום דממה הוה:

ובית העולמים.

ובית העולמים והלמרי כפ"ג לשנוטת
אילטרין לרבות בית
העולמים והלמרי כפ"ג לשנוטת
(דף טו): למשכן אקרי מקדש ומקדש
אקרי משכן וז"ל לא הוה כמי אלא
(כי) את משכן ה' עמא הוה נמי מקדש
ככלל הכא נמי נישא הכי זכרס
מסקס עירובין (דף ג). דנפקא לן
שלמיס ששחטן קודס שיפתחו דלמות
הסיל פסולת דמקדש משום דמקדש
אקרי משכן וז"ע דשחטו פתח
אהל מועד נמשכן כמיז ולפי גירסת
הספר הוה אמי שפיר דהוי מני למימר
עיקר צביא לא הוה לרץ קלף אגב
נזב ובגטין זכית עולמים נמשכן
שיטפיה אגב ר"י פירש האי דלאתרין
הכא לרבות בית עולמים משום דכמי
קרקע משמע היכא דליכא קרקע
לאפוקי בית העולמים דהוא ריפשה
ולא מסתברא משום דמריביתא
דקרקע מריבין בית העולמים דאי
לא הוה כמיז קרקע לא הוה בית
העולמים ככלל ולפירושו לא הוה
לרץ למיכתב קרקע כלל ועוד קשיא
מפ" טרף כנלפי (וימא דף מד). דמיימי
כרימא וכל אדם לא יהיה כהאל מועד
אין לו אלא אהל מועד שזמנדר שילה
ובית העולמים מנין אלא דשילה לא
הוה ככלל אהל מועד אין לו בית
העולמים ובפ"ק דעירובין (דף ג).
אמר דנית העולמים הוה ככלל אהל
מועד ושחטו פתח אהל מועד הואיל
ומקדש אקרי משכן וכן כפרק הוציא
לו (וימא דף גג). רב שמת אמר אין לו
אלא אהל מועד שזמנדר שילה ובית
מאי

עולמים מנין מ"ל וספ"ה:

עולמים מנין מ"ל וספ"ה:
הכי מני למיפסא מדר' ישמעאל והא כפרתא ליה כנית שמאי דכרי
לא חוקי עפר ולככה דנית שמאי לא קמייעבד ליה אלא אליבא דב"ה
א"י ה"ג אלא ככלל משמעוהא דעפר משום דהכא בקרקע כמיז:
תנא ושייר. ואי קשיא היכי מני למימר תנא ושייר והא שלשה קמני
ואמר בפ"ק דקידושין (דף טו): גבי העקב וכו' מימח הכא נמי
דוקא הוה משום דקמני כסופא ואי אמתה יכול לומר ארבעה כחמח מן
כו' ואם איחא דמיתת האג נמי מוניהא היה יכול לומר ארבעה כחמח:
מאי
עולמים מנין מ"ל וספ"ה:
הכי מני למיפסא מדר' ישמעאל והא כפרתא ליה כנית שמאי דכרי
לא חוקי עפר ולככה דנית שמאי לא קמייעבד ליה אלא אליבא דב"ה
א"י ה"ג אלא ככלל משמעוהא דעפר משום דהכא בקרקע כמיז:
תנא ושייר. ואי קשיא היכי מני למימר תנא ושייר והא שלשה קמני
ואמר בפ"ק דקידושין (דף טו): גבי העקב וכו' מימח הכא נמי
דוקא הוה משום דקמני כסופא ואי אמתה יכול לומר ארבעה כחמח מן
כו' ואם איחא דמיתת האג נמי מוניהא היה יכול לומר ארבעה כחמח:
מאי

תורה אור השלם

1. ואיש איש מבני ישראל וכו' הגר הנזר
2. כל ימי גירו הנזר תעב
3. כל ימי גירו הנזר תעב
4. והיה כיום השביעי

חוס' שאנן (וחס"ק)

של זית ועל הגי' ועל
הלוח כשר. התורה אמרה
תער לא יעבור על ראשו
והלכה ככל דבר ברובא
נזב שגילה בין בזבז בין
במנו אספקספס כל שהוא
חיבי. וכל זמן כי מקומות
היו עוקבת ועוקבת והקשה
בקדושת גבי נזר אין
זה עקרה אבירא עקרה
היא שמלקין אותו על
כן ואסור להכות ישראל
על גתם שהרי אמרה
תורה לא יוסף פן יוסף.
וא"ה מאי קאמר עוקבת
אין דרשי' להו כחלוה
ככלל ופרט דבדלוהו ויאכא
ריבוי דקראי בניסין ובזבז
ובכסוי הדס ומאי קאמר
עוקבת הא כקרא נפקי
להו. וי"ל דספדו ליה
לרי ישמעאל בדלוהו הני
ריבויין אישטלתי' להו
כדמפרש התם קרא וכתב
דמרי' מיניה לרבות
כל דבר איצטרך ליה
למירש בכתיבה כמחשבה
ואינה מתרשבת בכסף וכן
כולן. אלא הלי"ם הם וקרא
אסמכתא ברובא הילך
שאר מדרשים וכללם דכל
התורה כולה לא חשיב להו
ר' ישמעאל בהלכה עוקבת
מקרא כי אם אלו הני
כפ"ה ופי' באורן. ועוד
פ"ה דברי' ושלמי דמסתב
קידושין מיניה משנה ד'
ישמעאל אית תנא הני
אלא כרע דהכי תניא
התם התורה אמרה מוצע
והלכה אפי' סיל וסירה
ומקדו ומכבוד ופי' נתיא'
בעני דרך דהער חוספת
הוא ליה: תנא ושייר
וא"ה אמאי לא פריך אקרי
בני קמני כדפרי' בפי' ס'ק
קידושין גבי ר' מעיקין
להם כי באיש ג' באשה

ואי אמתה יכול לומר ד' באחד מהם ופרי' וימיני נמי מיתת האב וכו' תנא ושייר והא ד' קמני וכו' וי"ל דהא
דחתם היינו נעמא סתמי ואי אמתה יכול לומר ד' באחד מהם מ"ה פ"ר ליה והא ד' קמני אבל הא לא שייך למירש הכא וי"ל
דפרי' כסכות ח' לאוין קמני ואת אמרת תנא ושייר ה"ה ה"ה ליה למפרי' הכא היינו משום דנתיב למריבא לאפשי' לארין: